

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

ЭЛЕКТИВТІ ПӘНДЕР КАТАЛОГІ

7M01602 Тарих – дінтану

«Әлем тарихы» кафедрасы

№	БАЗАЛЫҚ ПӘНДЕР ЦИКЛЫ (БП)	ECTS
	ТАҢДАУ КОМПОНЕНТІ (ТК)	
	Теориялық-методологиялық дайындық модулі	
1	Тарихтағы заманауи теориялар мен әдіснамалар	
	Өзекті мәселелерге шолу, тарихтың классикалық және қазіргі заманғы теориялары мен әдістерін талдау және бағалау және қолдану, ғылыми-зерттеу қызметі, оның кезеңдері, құрылымы, нақты зерттеу жобасында қолданылатын әдістердің жиынтығы туралы тұтас түсінік қалыптастыру. Әлемдік тарихтың негізгі проблемалары және оларды зерттеудің негізгі әдіснамалық тәсілдері; ғылыми әдістерді жіктеу.	5
2	Дінді зерттеу теориялары мен әдістері	
	Дінтанудың классикалық және қазіргі заманғы теорияларын талдау, бағалау және қолдану, ғылыми-зерттеу қызметі, оның кезеңдері, құрылымы, нақты зерттеу жобасында қолданылатын әдістердің жиынтығы туралы тұтас түсінік қалыптастыру. Әлемдік діндердің түйінді проблемалары және оларды зерттеудің негізгі әдіснамалық тәсілдері; дінтану зерттеулерінде қолданылатын негізгі жалпы ғылыми және арнайы әдістер.	5
3	Магистрлік диссертация дайындаудың әдістемесі	
	Магистранттардың бойында әдіснамасы, зерттеу жұмысын ұйымдастыру және жоспарлау, креативті ойлау, өзіндік ғылыми ізденіс қабілеті саласында білімді, іскерлікті, дағдыларды және құзыреттілікті қалыптастыру. Магистрлік диссертация біліктілік ғылыми жұмыс ретінде. Диссертациялық зерттеу жүргізу әдістемесі. Диссертациялық жұмыстың мазмұны және оны рәсімдеу ережелері. Жобалық жұмыстарды ұйымдастыра алады, жобаны жоспарлау, басқарудың практикалық дағдыларын меңгерген.	5
	Базалық-іргелі дайындық модулі	
4	Тарихи білімнің тарихы	
	Ежелгі кезеңнен қазіргі уақытқа дейінгі тарихи ойдың дамуының генезисі туралы жүйелі білімді қалыптастыру. Тарихтың білімнің басқа салаларымен қарым-қатынасына, тарихи дамудың кең таралған тұжырымдамалық модельдеріне ерекше назар аударылады. тарихи зерттеулердің бағыттары және тарихнаманың қазіргі тенденциялары: ежелгі, медиовистика, жаңа және қазіргі заман бағыттары. Отандық және шетелдік зерттеулер.	5
5	Діни деректану	
	Белгілі-бір діни дәстүрдің мәтіндік дәстүрлерін контекстік талдау. Дереккөзді анықтау. Деректану пәні. Деректанудың негізгі әдіснамалық принциптері. Зерттеушінің көздер бойынша жұмыс кезеңдері. Талдаудың дереккөзтанушылық базасы - әртүрлі діндердің қасиетті жазбаларының мәтіндері болып табылады: ежелгі/библиялық иврит, азиялық діни дәстүрлердегі қасиетті өмір тарихы, Ескі Өсиет әдебиеті: Еврей жазбалары, христиан діні, буддалық әдеби қиял, Азия әдебиетінің жауһарлары.	5
6	Шетелдік тарихнамадағы жаңа бағыттар	
	Қазіргі тарихи ойдың негізгі бағыттарына шолу және талдау. Магистранттар тарихи шығармаларды олардың тарихнамалық мәнмәтініне байланысты талдап, бағалай алады және өз көзқарастарын білдіре алады. Курс әлемдегі тарих ғылымының қазіргі жағдайына арналған. Тарихшылар мен әлеуметтанушылардың өткенді түсіндіру және сипаттау үшін қолданатын теориялары, әдістері, тәжірибелері мен тұжырымдамалары.	5
	ЦИКЛ ПРОФИЛИРУЮЩИХ ДИСЦИПЛИН (ПД)	
	ТАҢДАУ КОМПОНЕНТІ (ТК)	
	Тарихи –мәдени және діни-философиялқ ілімдер модулі	

7	Орталық Азиядағы тарих пен дін	
	Исламның Қазақстан аумағына енуі мен таралуының және Орталық Азия аумағында суффизмнің таралуының бастауымен таныстыру. Мазмұны: арабтардың исламды жаулап алуы және таратуы, Мұхаммедтің жақтастары, Мавереннахрды жаулап алуы, Орта Азия халықтарының, Орта Азия мемлекеттерінің IX-XII ғасырлардағы үздіксіз күресі. Тасавуфтың харизматикалық көшбасшыларының Орталық Азияда діннің таралуындағы рөлі.	5
8	Ханафит маххабының әдістемесі	
	Әлемде кең таралған ханафи маххабының әдіснамасы мен құрылымын ашу. Ханафи мазхабы арқылы әлемге және қазақ жеріне православиелік ислам мен Ақиданың сенімін тарату. Міндетті: ханафи мектебінің ерекшелігі, үкім шығару тәсілдері. Масхабтың үкімдерінің жаңа заманның талаптарымен үйлесуі. Шариғат үкімдерін шығару кезінде Әбу Ханифаның әдіснамасына кеңінен тоқталу керек.	5
9	Отандық және шетелдік дінтанудың теориясы	
	Дінтану тарихы, оның пәні мен әдістері, қазіргі заманғы дінтану проблемаларын шешу үшін оның маңызы туралы білім қалыптастыру; дінтанудың ғылыми пән ретінде қалыптасуын, оның тарихи дамуын көрсету. Дінтанудағы салыстырмалы мифологиялық бағыт. Антропологиялық және этнографиялық дінтану. Дінтанудағы феноменологиялық бағыт. Дінтанудағы социологиялық бағыт. Дінтанудағы психологиялық бағыт. Дінді семиотикалық талдау.	5
10	Қазақстандағы тарих пен дін	
	Тарихи жадыны, ұлттық кодты және халықтың символдық мұрасын қалпына келтіру. Бірінші, Қазақстанның мәдени-өркениеттік сәйкестігін айқындайтын негізгі тарихи оқиғалар мәнмәтініндегі дін тарихының кеңейтілген панорамасы ұсынылған. Екіншіден, еліміздің қазіргі заманғы діни картасы: зайырлы мемлекеттегі жаңа мәртебесі мен функциялары бар дәстүрлі діндер, сондай-ақ жаңа діни бірлестіктер туралы жасалады.	5
	Мемлекет пен конфессиялар арақатынасы модулі	
11	Шығыс елдеріндегі қоғам мен дін	
	Курс Шығыстың негізгі діни-философиялық ілімдерін, сондай-ақ олардың аймақтағы тарихи-мәдени процестердің барысы мен мазмұнына әсерін зерттеуге арналған. Курстың негізгі мәселелері Шығыс елдерінің қоғамдық дамуының өзекті мәселелері призмасы арқылы қарастырылады. Бірінші кезекте дәстүрлі (оның ішінде діни) және қазіргі заманғы институттардың өзара іс-қимылы.	5
12	Шығыс елдеріндегі этнос пен конфессия: қақтығыстар мен өзара іс-қимыл	
	Пән жекелеген елдер ішінде де, әртүрлі мемлекеттер арасында да қазіргі заманғы қақтығыстардың себептері, түрлері мен салдары туралы және олардың аймақтар мен жалпы әлем деңгейіндегі қазіргі саяси жағдай тұрғысынан халықтың біртектес емес конфессиялық құрамымен байланысты ерекшеліктері туралы кешенді түсінік алуға бағытталған	5
13	Діни этика	
	Діни этиканың дамуының мәні мен негізгі тенденцияларын ашу, діндегі аксиологиялық категориялардың ерекшеліктерін, оның тарихи даму заңдылықтарын анықтау, діни этиканың орны мен рөлін, әлемдік мәдени және тарихи процестегі құндылық ұғымдарын көрсету. Моральдық және адамгершілік қағидаларын, діни догмаларға сәйкес адамдардың мінез-құлқы мен қарым-қатынас ерекшеліктерін зерттеу және т.б.	
14	Діни-саяси экстремизм	
	Курста ислам мысалында діни-саяси экстремизмнің мәні, оның әлемде, әсіресе Қазақстанда таралуы ашылады. Радикализм мен ваххабизм, діни-саяси экстремизм мен дәстүрлі ислам өкілдері арасындағы теологиялық келіспеушіліктер сияқты мәселелер қарастырылады. Әлемдегі және Орталық Азия мемлекеттеріндегі діни-саяси экстремизмнің ерекшелігі көрсетілген. Діни-саяси экстремизмге қарсы іс-қимыл мәселелері талқыланып, тәжірибе көрсетіледі.	5